Nr 5

Trafikutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1973: 8 angående godkännande av 1970 års europeiska överenskommelse om arbetsförhållanden för fordonsbesättningar vid internationella vägtransporter, m. m. jämte motion.

Propositionen

I propositionen 1973: 8 har Kungl. Maj:t (kommunikationsdepartementet)

dels föreslagit riksdagen att godkänna 1970 års europeiska överenskommelse om arbetsförhållanden för fordonsbesättningar vid internationella vägtransporter,

dels berett riksdagen tillfälle att avge yttrande över de i statsrådsprotokollet förordade riktlinjerna för utformningen av den svenska vägtrafiklagstiftningen såvitt avser regleringen av arbetstid, körtid och vilotid i vägtrafik.

I propositionen föreslås att Sverige ratificerar 1970 års europeiska överenskommelse om arbetsförhållanden för fordonsbesättningar vid internationella vägtransporter (AETR).

Överenskommelsen innehåller regler om körtider och vilotider vid internationella vägtransporter samt om fordons bemanning och minimiåldern för förare vid sådana transporter. Reglerna avviker både till sin principiella uppläggning och i detaljutformningen från gällande svenska bestämmelser. I vissa hänseenden är AETR-reglerna mera långtgående, i andra hänseenden är de mindre stränga än de svenska bestämmelserna. Framför allt skiljer sig AETR-reglerna från vad som nu gäller i Sverige därigenom att de reglerar förarens körtid och inte, som de svenska bestämmelserna, förarens arbetstid. AETR-reglerna kan väntas bli införda i flertalet europeiska stater.

I avvaktan på resultatet av en i november 1972 beslutad översyn av de svenska bestämmelserna om arbets- och vilotid i vägtrafik föreslås i propositionen ingen annan ändring av det materiella innehållet i dessa bestämmelser än att AETR-reglerna i fortsättningen skall vara tillämpliga på internationella vägtransporter med buss eller tyngre lastfordon, medan de svenska reglerna i princip skall gälla i fråga om övriga vägtransporter, om dessa transporter sker i förvärvsverksamhet. I propo-

sitionen redovisas också övervägandena om en av praktiska skäl betingad anpassning av kontrollbestämmelserna till AETR:s regler i dessa hänseenden. Av AETR föranledd lagstiftning är avsedd att träda i kraft den 1 januari 1974.

Motionen

I motionen 1973: 1578 av herr Hallgren m. fl. (vpk) föreslås att riksdagen måtte avslå propositionen 1973: 8 angående godkännande av 1970 års europeiska överenskommelse om arbetsförhållanden för fordonsbesättningar vid internationella vägtransporter samt att riksdagen uttalar sig för ett återkallande av Sveriges undertecknande av AETR samt verkar för en revidering av denna överenskommelse i enlighet med i motionen anförda synpunkter.

Utskottet

Av propositionen framgår att om Sverige inte ratificerar överenskommelsen besättningarna på svenskregistrerade fordon som utför internationella vägtransporter i AETR-stat ändock blir skyldiga att iakttaga AETR-reglerna. Vidare framgår att reglerna endast är avsedda för internationella vägtransporter. Härvid bör emellertid nämnas att AETR-reglerna blir tillämpliga även på den del av en internationell vägtransport som med svenskregistrerat fordon utförs inom Sverige. Departementschefen framhåller att bestämmelserna för trafik inom Sverige inte bör ändras i andra fall än då detta är nödvändigt på grund av AETR-reglernas införande eller då starka praktiska skäl påkallar ändringar. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att departementschefen tillkallat sakkunniga för översyn av lagstiftningen om arbets- och vilotid i vägtrafik. Enligt direktiven till utredningen bör det även ankomma på de sakkunniga att klarlägga i vad mån de svenska reglerna om arbets- och vilotid kan anpassas så att skillnaderna i förhållande till AETR-reglerna inte medför tillämpningssvårigheter. Beträffande den betydelsefulla frågan om arbetstidsprincipen uttalar departementschefen i direktiven att det inte finns anledning att i fråga om de svenska bestämmelserna överge denna princip till förmån för den i AETR-systemet tillämpade körtidsprincipen.

Mot bakgrund bl. a. härav och då även utskottet anser att en anslutning till konventionen torde gagna den svenska transportnäringen tillstyrker utskottet att överenskommelsen i fråga godkännes. Ej heller har utskottet något att erinra mot de av departementschefen förordade riktlinjerna för utformningen av den svenska vägtrafiklagstiftningen såvitt nu är i fråga.

Av det anförda följer även att utskottet ej anser sig kunna biträda

yrkandena i motionen 1973: 1578 om avslag på ett godkännande av överenskommelsen och en revidering av denna varför motionen avstyrks. Med anledning av motionen bör emellertid framhållas att AETR-reglerna i flera viktiga hänseenden ger en strängare reglering än de svenska bestämmelserna, så t. ex. i fråga om längsta sammanhängande körtid och dygnsvila.

Utskottet hemställer

att riksdagen med avslag på motionen 1973: 1578

1. godkänner 1970 års europeiska överenskommelse om arbetsförhållanden för fordonsbesättningar vid internationella vägtransporter,
2. i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening ger till känna vad utskottet i övrigt anfört beträffande de i statsrådsprotokollet upptagna frågorna.

Stockholm den 27 februari 1973

På trafikutskottets vägnar
SVEN GUSTAFSON

Närvarande: herrar Gustafson i Göteborg (fp), Mellqvist (s), Dahlgren (c), Hjorth (s), Lothigius (m), Hugosson (s), Persson i Heden (c), Rosqvist (s), Sellgren (fp), Lindberg (s), Håkansson (c), Östrand (s), Clarkson (m), Magnusson i Kristinehamn (vpk) och Karlsson i Malung (s).

Reservation

av herr Magnusson i Kristinehamn (vpk) som anser att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

Utskottet delar i allt väsentligt motionärernas uppfattning att ratificeringen av överenskommelsen är ett led i strävandena att likrikta bestämmelser om arbetsförhållanden och trafiklagstiftning inom EEC och i länder med nära bindning till EEC. En ratificering av överenskommelsen för Sveriges del skulle göra det väsentligt svårare att självständigt lagstifta i trafikfrågor i framtiden. Även på arbetstidslagstiftningsområdet skulle Sverige bindas. Förbättringar skulle väsentligen försvåras. En sådan bindning till i huvudsak EEC-blockets lagstiftning är olycklig och kan inte accepteras. En ratificering skulle också innebära direkta försämringar på betydelsefulla områden redan i nuläget. Ett av dessa områden är arbetstidsbestämmelserna för fordonsbesättningar. AETR-

reglerna begränsar endast körtiden och lämnar den totala arbetstiden utanför begränsningen. Som exempel härpå kan nämnas att enligt AETR kan fordonsbesättning tvingas arbeta först med körning i tio timmar och sedan annat arbete, exempelvis deltagande i lossnings- och lastningsarbete fem timmar eller mer per dygn. De svenska bestämmelserna i detta avseende begränsar arbetstiden dvs. körtid och annan arbetstid till sammanlagt elva timmar per dygn med vissa undantag. Exempelvis sju timmars körtid och fyra timmars annat arbete. Vidare innebär AETR-reglerna sämre bestämmelser beträffande rasters längd och förläggning. Enligt nämnda regler kan rast delas upp i två eller tre kortare uppehåll som enligt svensk arbetstidslagstiftning måste betraktas som arbetspauser och inte som någon egentlig rast. Enligt gällande svenska bestämmelser ges ingen möjlighet till sådan uppdelning. Fordonsbesättningarna har nu rätt till en på förhand fastslagen rast som är tidsbestämd och inte kan ändras. En ratificering av 1970 års europeiska överenskommelse om arbetsförhållanden för fordonsbesättningar vid internationella vägtransporter skulle således innebära omedelbara försämringar på vissa områden jämfört med gällande svensk trafik- och arbetstidslagstiftning och skulle dessutom förhindra en självständig lagstiftning på dessa områden i framtiden.

Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utskottet motionen 1973: 1578.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till motionen 1973: 1578 måtte dels avslå propositionen 1973: 8 angående godkännande av 1970 års europeiska överenskommelse om arbetsförhållanden för fordonsbesättningar vid internationella vägtransporter, dels uttala sig för ett återkallande av Sveriges undertecknande av AETR samt verka för en revidering av denna överenskommelse i enlighet med i motionen anförda synpunkter.

MARCUS BOKTR. STOCKHOLM 730055